

ועדה לפי סעיף 44(א) לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

כ"א אדר תשע"ז

19 מרס 2017

לכבוד

שר הבריאות

דין וחשבון לפי סעיף 44(ה) לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

בעניין: פרופ' א. אפק, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות (בפועל) באמצעות ב"כ עוה"ד יונתן ברג מלשכת היועצת המשפטית, משרד התובעת הראשית, משרד הבריאות, ירושלים (להלן "הקובל")

נגד

ד"ר רועי אברמוביץ, מס' 0363927-3, שחברתו הרופאים בחדרה (להלן "נקבל מס' 1"), רופא מורשה, מס' 1036660, אשר שימש כרופא ילדים במלר"ד ילדים בביה"ח הלל יפה בחדרה (להלן "ביה"ח"), באמצעות בא כוחו עוה"ד ערן קייזמן;

ד"ר זאב לויטס, מס' 0363927-3, שחברתו הרופאים בחדרה (להלן "נקבל מס' 2"), רופא מורשה, מס' 23796, אשר שימש כרופא תורן אא"ג בביה"ח, באמצעות באת כוחו עוה"ד חדוה ליוין

(להלן "הנקבלים")

הקובלנה

1. ביום 8 יולי 2015 הוגשה נגד הנקבלים קובלנה שעניינה גילוי חוסר יכולת ורשלנות חמורה במילוי תפקידם כרופאים מורשים וזאת בהתאם לאמור בסעיף 41(3) לפקודת הרופאים (נוסח חדש), תשל"ז-1976. ביום 16 דצמבר 2015 הגיש הקובל קובלנה מתוקנת נגד הנקבלים (להלן "הקובלנה"). גם בקובלנה זו יוחסו לנקבלים עבירות של חוסר יכולת ורשלנות חמורה במילוי תפקידם כרופאים מורשים.

הוועדה

2. ביום 27 אוקטובר 2015 מינה שר הבריאות את הח"מ להיות וועדה שתדון בקובלנה (להלן "הוועדה").

3. ביום 12 פברואר 2017 ניתנה על ידינו החלטת ביניים לעניין הכרעת הדין (להלן "הכרעת הדין") המהווה חלק בלתי נפרד מדין וחשבון זה. בהכרעת הדין קבענו פה אחד כי הונחה בפנינו תשתית ראייתית מוצקה, לפיה יש מקום להרשיע את הנקבלים בעבירות שיוחסו להן בקובלנה.

4. ביום 9 מרס 2017 התקיימה ישיבת הוועדה לעניין אמצעי המשמעת שיש להטיל על הנקבלים. בישיבה זו נכחו ב"כ הקובל, הנקבלים ובאי כוחם וכן אשתו של הנקבל מס' 1. מטעם הנקבל מס' 1 הופיעו שני עדים. כמו כן נשמעה עדותו שלו.

טיעוני ב"כ הקובל

5. ב"כ הקובל מפנה לממצאי הוועדה ולמסקנותיה בהכרעת הדין ומבקש להטיל על הנקבלים אמצעי משמעת של התליית רישיון לתקופה ממושכת, תוך שהוא עושה אבחנה בין התנהלויות שני הנקבלים ומבקש להטיל על הנקבל מס' 2 אמצעי משמעת חמור יותר. הוא תומך אבחנה זו בטיעון כי רשלנותו של הנקבל מס' 2 היא חמורה יותר, בכך ששלח חולה לבצע צילום ולא המתין עד קבלת תוצאות פיענוחו והמשמעות החמורה שיש לייחס לכך. ב"כ הקובל מצביע על שורה של תקדימים בהם הוטלו על רופאים שהורשעו ברשלנות חמורה אמצעי משמעת שחומרתם נעה בין מספר חודשים למספר שנים ומצביע על הפסיקה הדנה במשקלן המועט לכאורה של נסיבות אישיות, שעה שאמורים לקבל החלטה לעניין חומרת אמצעי המשמעת שיש להטיל. ב"כ הקובל טוען שעל תוצאת ההליך המשמעתי להוות מסר לכלל הרופאים וכי השיקול המרכזי בהחלטת הוועדה לעניין אמצעי המשמעת שיש להטיל על הנקבלים צריך לשקף בעיקר את האינטרס הציבורי ושמירת תדמיתו של מקצוע הרפואה.

טיעוני ב"כ הנקבל מס' 1

6. ב"כ הנקבל מס' 1 מדגיש כי בסופו של יום נטל מרשו על עצמו אחריות מלאה על שחרורו של הנער המנוח מביה"ח בעקבות האבחון הרפואי השגוי שנעשה לו בהיעדר מידע רפואי נכון. הוא מדגיש את העובדה שהיה מדובר ברופא המצוי בשלב התמחותו, חסר ניסיון מספיק, כאשר עליו להתמודד עם מספר רב של חולים בחדר המיון בשעת לילה מאוחרת. הוא מציין את התקופה הקשה העוברת על מרשו מאז האירוע הטראגי ואת ייסורי המצפון המלווים אותו יום יום ושעה שעה עקב כך, הפוגעים גם בחיי המשפחה שלו. ב"כ הנקבל מס' 1 מצביע על חרדתו הרבה של מרשו מדחייה אפשרית בקבלת תואר מומחה; זאת עקב הודעתו של מנהל האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות, לפיה לא תונפק עבורו תעודת מומחה ברפואת ילדים, עד לסיום הדיון בקובלנה שהוגשה נגדו, למרות שניתנה כבר המלצת המועצה המדעית להענקת התואר.

7. ב"כ הנקבל מס' 1 הציג בפנינו שורה של תקדימים בהם הורשעו נקבלים ברשלנות חמורה ואמצעי המשמעת שהוטל עליהם היה נזיפה בלבד. כמו כן הוצגו בפנינו על ידו מכתבי הערכה מצד רופאים בכירים ומשפחות של מטופלים בה הועלה על נס תפקודו המקצועי, מסירותו ויחסי האנוש המצוינים של מרשו. ב"כ הנקבל מס' 1 מציין כי את עונשו כבר קיבל מרשו בעצם ההליך שהתנהל נגדו ומדגיש את עדויות האופי שהובאו מטעמו ואשר יש בהן כדי לבסס את הקביעה שהמדובר ברופא אחראי ומסור לעבודתו. ב"כ הנקבל מס' 1 ציין כי שלילת רישיון בשלב כל כך מוקדם של הקריירה המקצועית שלו עלולה להיות הרסנית

מבחינתו וקורא לוועדה להסתפק בהמלצה להטיל על מרשו אמצעי משמעת של נזיפה בלבד. הוא הדגיש כי כיום מתפקד הנקבל מס' 1 בקהילה כרופא ילדים ורואה בעבודתו שליחות.

עדויות של הנקבל מס' 1

8. נאמר כבר עתה כי עדויות של הנקבל מס' 1 בפנינו נגעה ללב. התרשמנו כי גם עתה מלווה אותו תחושה קשה של אובדן החיים שיכול היה למנוע אותו וכי הפנים לחלוטין את התנהלותו ועושה הכל על מנת לתפקד היום כרופא ילדים בקהילה באופן מיטבי, תוך הפקת הלקחים המתחייבת מן ההתנהלות שהביאה להמלצתנו להרשיעו. אותות הכאב והצער ניכרו בפניו כמו גם באופן דיבורו ובשפת הגוף שלו. הנקבל מס' 1 תיאר בפנינו עד כמה היה לו קשה לחזור ולתפקד לאחר האירוע וכי הוא נזקק כל העת לתמיכה. היה לו קושי רב להיות נוכח בכל ישיבות בוועדה ולקרוא את הכרעת הדין. הוא מדגיש כי קיבל את עונשו בעצם התוצאה הטראגית וכי הוא נושא אותו על גבו ללא קשר לאמצעי המשמעת שיטל עליו בהליך זה.

עדויות מטעם הנקבל מס' 1

9. הגב' [שם], אחות מזה 34 שנים ואחות אחראית בחדר מיון ילדים בבית"ח מזה שבע שנים העידה על מסירותו וחריצותו של הנקבל מס' 1, מקצועיותו ויחסי האנוש המצוינים שלו. היא הגדירה אותו כאדם משכמו ומעלה.

10. ד"ר [שם] רופא פסיכיאטר לילדים, חמיו של הנקבל מס' 2, תיאר בפנינו את המשבר העמוק בו היה מצוי חתנו בעקבות האירוע הטראגי של מות הנער. הוא תיאר אותו כאדם מאד רציני, אחראי, קפדן וישר, אשר נטל אחריות על התנהלותו ולמד את לקחו ומודע היום היטב לניהול סיכונים. הוא ציין את עד כמה רפואת הילדים חשובה לו ואת היותו איש משפחה למופת.

טיעוני ב"כ הנקבל מס' 2

11. ב"כ הנקבל מס' 2 מציינת שמרשה [שם] שעלה ארצה בשנת 1990 מאוקראינה, שם היה מנהל מחלקה בבית חולים. עבד 23 שנים בבית"ח פורייה וקודם לכן בבתי החולים שיבא וולפסון. בנוסף לעבודתו בבית"ח פורייה עבד גם בבית"ח הלל יפה כתורן חוץ עד לקרות האירוע נשוא הליך זה וזאת מאחר ונאלץ להשלים הכנסתו עקב גמלה נמוכה ביותר. [שם] נשוא הליך זה עבד כרופא ילדים בבית"ח פורייה בשנת 2013. [שם] נשוא הליך זה עבד כרופא ילדים בבית"ח פורייה בשנת 2013. [שם] נשוא הליך זה עבד כרופא ילדים בבית"ח פורייה בשנת 2013.

12. ב"כ הנקבל מס' 2 מסתייגת מטיעוניו של ב"כ הקובל כי על הוועדה להמליץ על הטלת אמצעי משמעת חמור יותר על מרשה וטוענת כי אין מקום לאבחנה כזו בין שני הנקבלים, זאת גם על רקע טענתה שלא היה מקום שהוועדה תעדיף את גרסתו של אבי הנער המנוח על פני גרסת מרשה. עוד מצביעה באת כוחו על מקרים רבים בהם מטופלים נפטרו ואיש לא הועמד לדין עקב כך, הגם שלא העלתה טענת הגנה לעניין אכיפה בררנית בשום שלב של ההליך שנדון בפנינו.

13. ב"כ הנקבל מס' 2 הגישה לוועדה מכתבי הערכה של רופאים בכירים שהיו מנהליו של הנקבל מס' 2 בשני בתי חולים לאורך שנים ארוכות. במכתבים אלה באו לידי ביטוי מקצועיותו ומסירותו הרבים והעובדה שלא הוגשה נגדו כל וזלונה במהלך עבודתו. עוד צוין במכתבים

אלה אלו השלכות תהיינה להתליית רישיונו, הן בהיבט הכלכלי והן בהיבט המקצועי והאישי. כמו כן באה בהם לידי ביטוי העובדה כי הנקבל מס' 2 נענש כבר באופן מידי לאחר שמנהל ביה"ח הלל יפה הורה על הפסקת עבודתו והתליית רישיונו לא תאפשר חזרתו לעבודה, האמורה להימשך במקביל לעבודתו ארוכת השנים בביה"ח פוריה. כמו כן הוצגו לוועדה תלושי שכר

14. ב"כ הנקבל מס' 2 הציגה אסופת תקדימים בהם הוחלט, במקרים בהם הורשעו הרופאים ברשלנות חמורה, להסתפק בהטלת אמצעי משמעת של נזיפה, כשבהחלטות אלה ניתן משקל רב לנסיבות האישיות בהן מצוי הנקבל. היא קוראת לוועדה להמליץ על הטלת אמצעי משמעת של נזיפה בלבד על מרשה בשל הנסיבות האישיות שפרטה בטיעוניה.

דיון הוועדה

15. התרשמותנו מדרך התנהלותם של הנקבלים והממצאים והמסקנות שביסוד הרשעתם בכל המיוחס להם בקובלנה מצאו ביטויים בהכרעת הדין ואין צורך כי נשוב ונפרטם. לא היה בטיעוניהם של באי כוח הנקבלים, ככל שנגעו לממצאי הוועדה ולמסקנותיה, כדי לשנות כהוא זה מן התמונה שהצטיירה בפנינו בדבר הכשל המקצועי החמור שאפיין את התנהלות הנקבלים, ואשר לה תשתית ראייתית מוצקה. גם הסתייגותה של ב"כ הנקבל מס' 2 באשר להתרשמות הוועדה, לפיה קרוב לוודאי שגרסתו של מרשה באה לעולם מעת שנערך להכין את הגנתו בהליך זה – אמירה שהייתה מכוונת, מטבע הדברים, להיערכותו מלכתחילה לקראת אפשרות נקיטה בהליך משמעת נגדו – אין בה כמובן, גם אם הייתה מתקבלת, כדי לשנות כהוא זה מי ממסקנותיה של הוועדה בהכרעת הדין באשר להתנהלותו הכושלת ובהתייחס לאמינותו, בה מצאנו מקום להטיל דופי. אמירה זו ממילא לא הייתה ולא יכולה הייתה להיות בליבת הכרעת הדין ובבסיס שיקולנו להרשיע את הנקבל מס' 2 ואין אנו חוזרים בנו ממנה.

16. נודה כי לא קלה הייתה לנו ההכרעה בבואנו להמליץ על אמצעי המשמעת שיש להטיל על הנקבלים. בהיבט אחד לא הייתה לנו כל התלבטות: ככל שלקחנו בחשבון נסיבותיו האישיות של כל נקבל – לא היה בעינינו כל ספק כי יש מקום להשית על כל אחד מהם אמצעי משמעת של התליית רישיון וכי אין להסתפק באמצעי משמעת של נזיפה. אנו רואים בחומרה את תפקודם המקצועי הלקוי, שיש בו משום הפרה בוטה של הסטנדרטים הרפואיים לפיהם היה עליהם לפעול ואשר יש בו ובתוצאתו הטראגית משום פגיעה קשה באמון הציבור ברופאים ופגיעה במקצוע הרפואה ככזה. עד עתה מרחפת תוצאה זו מעלינו כעננה כבדה, מקום שנער מגיע עם הוריו לחדר מיון לצורך אבחון וטיפול ולא נוקף זמן רב ותחת זאת הוא משיב את נשמתו לבוראו.

17. בסופו של יום נטל הנקבל מס' 1 אחריות על התנהלותו והפנים את הלקחים ממנה. מן העדויות עולה כי אכן עברה ועדיין עוברת עליו תקופה קשה וכי הוא עדיין חווה את ההשלכות הקשות של האירוע נשוא הליך זה. המדובר באדם צעיר, הנמצא בתחילת דרכו המקצועית, אשר רצופה במכתבי הערכה ובהכרה בתכונותיו הטובות כאדם וכרופא. כאמור התרשמנו מאדם שמעד מעידה חד פעמית, למד את לקחו, כאבו רב ופניו נשואות להמשך קריירה מקצועית.

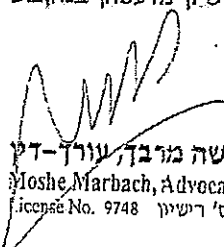
18. הנקבל מס' 2 הינו כאשר מאחוריו שנים רבות של קריירה רפואית בחו"ל ובארץ. לא הובאה בפנינו כל ראיה כי הועמד אי פעם לדין משמעתי או הוגשה נגדו תלונה על תפקודו כרופא. גם כאן ניתן לראות בהתנהלות בגינה הועמד לדין בתליך זה כמעידה חד פעמית. עם הפסקת עבודתו על ידי מנהל בית החולים הלל יפה.

19. עם זאת, לא מצאנו כי הנקבל מס' 2 מפנים את לקחו ונטל אחריות על התנהלותו אותה מצאנו כרשלנית ובלתי מקצועית ובעלת השלכות כה קשות, מעבר לכאב על התוצאה הטראגית אותו הביע במהלך עדותו בפני הוועדה בתליך ההוכחות. במקום זאת, הוא המשיך לדבוק לאורך ההליך בגרסתו, כפי שתוארה בהרחבה בהכרעת הדין. כבר הבענו דעתנו על גרסה זו ועל מידת אמינותה ולא נכביר על כך מילים מעבר למה שנאמר. לא זו אף זו. להתנהלותו היה משקל רב ביצירת הנסיבות שהביאו גם לכשל המקצועי של הנקבל מס' 1 ולא מניעת התוצאה הטראגית. בשלושה אלה העמיד עצמו הנקבל מס' 2 ברף חומרה גבוה יותר של אמצעי משמעת שיש להשית עליו.

אחרית דבר

20. מששקלנו את השיקולים הצריכים לעניין, הן לעניין ההגנה על האינטרס הציבורי, הן לעניין שמירת מעמדו של מקצוע הרפואה והן לעניין נסיבותיהם האישיות של הנקבלים, מהימנות גרסאותיהם והתנהלותם במישור האתי – הגענו לכלל מסקנה כי אין להסתפק בהטלת אמצעי משמעת של חיפה בלבד עליהם וכי יש בסיס מספיק לאבחנה ביניהם כאשר לאמצעי המשמעת שיש להטיל על כל אחד מהם. עוד עמד לנגד עינינו הצורך בהעברת מסר מנחה ומדריך לכלל ציבור הרופאים הן במישור המקצועי והן במישור האתי, שיש בו כדי להביא להגברת המודעות והערנות לחובותיהם כמי שאחראים על בריאותם ושלומם של הזקוקים לעזרתם. המלצתנו לעניין אמצעי המשמעת שיש להטיל על הנקבלים נעשתה תוך גילוי רגישות ואנושיות בכל הנוגע לנסיבותיהם האישיות של כל אחד מהם.

21. לאור האמור לעיל הגענו לכלל מסקנה כי יש מקום להמליץ בפני שר הבריאות להשית על הנקבל מס' 1 אמצעי משמעת של התליית רישיון מלעסוק במקצוע הרפואה לתקופה של שלושה חודשים ועל הנקבל מס' 2 – אמצעי משמעת של התליית רישיון מלעסוק במקצוע הרפואה לתקופה של חמישה חודשים.

משה מרברך, עורך-דין
Moshe Marbach, Advocate
מס' רישיון 9748

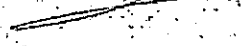
ע"ד משה מרברך

נציג היועץ המשפטי לממשלה

פרופ' יוסף אליצן
מומחה למחלות א.א. גרון
נכדתו דאש-ציואר
מ.ר. 7256/05-9985

פרופ' יוסף אליצן

נציג הסתדרות הרופאים

ד"ר יוסי בר, יו"ר
17076 ת.ב.
10167 מ.ר.
19264 מ.ר.
מס' רישיון 732

ד"ר יוסי בר, יו"ר

נציג המנהל הכללי